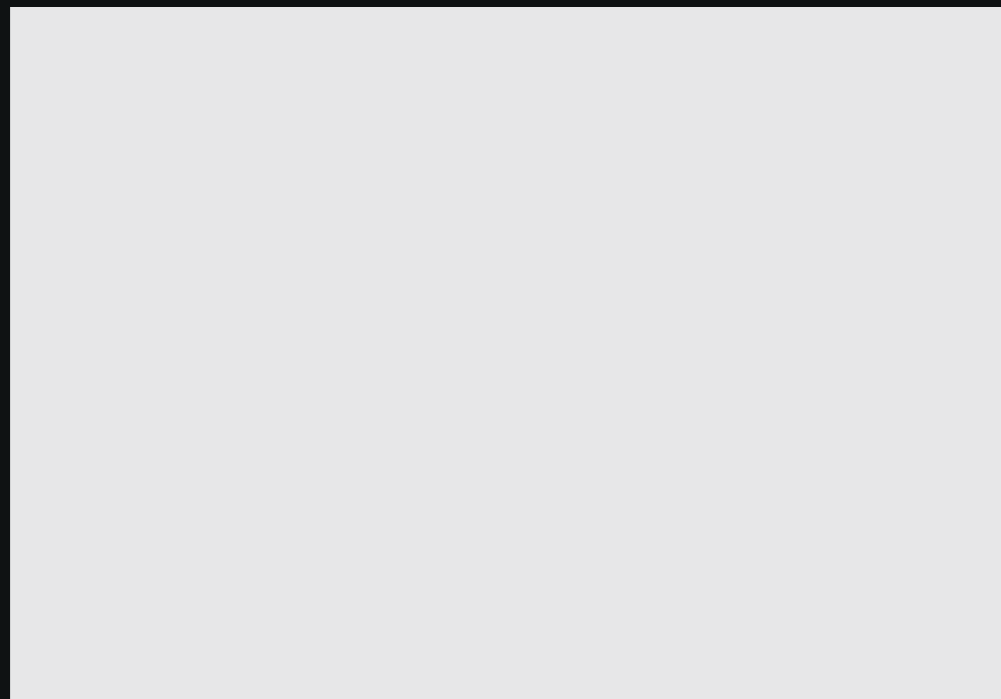

www.nationaletoneel.nl

Colofon | **Uitgave** het Nationale Toneel februari 2005 | **Ontwerp** 2D3D [Wendy Rommers], Den Haag | **Druk** Ando bv, Den Haag | **Redactie** Costiaan Mesu, Mark Walter | **Fotografie** Pan Sok

het Nationale Toneel | Postbus 11588 | 2502 AN Den Haag | Schouwburgstraat 8 | 2511 VA Den Haag
| T 070 3181 444 | F 070 3181 487 | E-mail info@nationaletoneel.nl | het Nationale Toneel ontvangt
subsidie van de Gemeente Den Haag & het Ministerie van OC&W | Voor onderwijsactiviteiten bij onze
voorstellingen kijk op www.nationaletoneel.nl/tribune

NT het Nationale Toneel

Trouw

Programma

Trouw

van Joanna Murray-Smith

Lieve
Leo
Claudia
Sophie

Anne-Wil Blankers
Edwin de Vries
Nienke Römer
Katja Herbers (t/m 25-06-05)
Bracha van Doesburgh (vanaf 01.10.05)

Regie
Vertaling
Assistentie regie
Decorontwerp
Lichtontwerp
Kostuumontwerp
Stage dramaturgie

Gijs de Lange
Judith Herzberg
Marjolein Polman
Jan Klatter
Marc Heinz
Leonie Polak
Costiaan Mesu

Wat gebeurt er als een schijnbaar gelukkig huwelijk plotseling ineens stort?
Wanneer gedeelde waarden en verantwoordelijkheden niet meer gelden?
Als één van beide partners zijn eigen geluk stelt boven dat van hen beiden?
Wat blijft er over van de onoverwinnelijkheid van de liefde?

Medewerkers Trouw | **Hoofd Techniek** Lex Caboot | **Productieleiding** Monique Koppers | **Hoofd kap- grime- en kostuumateliers** Iris Elströdt | **Voorstellingsleider** Joop Spies | **Techniek** Carel Bekkering, Jeroen Feelders, René Frankhuizen, Vincent Kok, Arjan Kruidhof, Hans Spinnler | **Decoruitvoering** Hans Rompa, Ronald van Rijn, Arjen Schoneveld, Koos 's-Gravendijk | **Grime advies** XXXXXXXXXXXXXXX | **Kostuumuitvoering** Daan Wieman, Amanda van Marion, Peter van der Meer | **Voorstellingsfotograaf** Pan Sok | **Castingadviezen** Kemna Casting | **Voorstellingsverkoop Impresariaat** Jacques Senf | **Met dank aan** Carla Meijer, Leendert Scheel, Apple

Joanna Murray-Smith

Joanna Murray-Smith wordt geboren op 17 april 1962 in Mornington, Victoria, Australië. Zij studeert af aan de universiteit van Melbourne. Na haar studie vertrekt zij in 1995, in het kader van een speciaal schrijfprogramma, voor één jaar naar de universiteit van Columbia, New York.

Murray-Smith is bij aankomst in New York net drie maanden moeder van haar eerste kind, wat de hele situatie voor haar tamelijk onoverzichtelijk maakt: 'Ik probeerde mijn drie maanden oude baby borstvoeding te geven, terwijl ik op het drukke kantoor zat van de organisatie van het schrijfprogramma. Het was allemaal nogal overweldigend'. Tijdens de lessen van toneel-schrijver Eduardo Machado schrijft zij de eerste versie van *Trouw (Honour)*. Het script wordt door een kennis van haar schrijfgroep onder de aandacht gebracht van het New York Stage and Film-festival. Daar vindt dan ook de eerste publieke lezing van het stuk plaats, waarbij de rol van Lieve (Honor) vertolkt wordt door niemand minder dan Meryl Streep. Dit leidt niet direct tot een opvoering in de Verenigde Staten, maar brengt het stuk wel onder de aandacht.

Er is nog een succesvolle opvoering in thuisland Australië nodig om de doorbraak van Joanna Murray-Smith te bewerkstelligen. Twee jaar na de eerste lezing van *Trouw*, gaat het stuk 26 april 1998 op Broadway in première. Dit brengt Murray-Smith internationale bekendheid. Al in de eerste maand van opvoering mag de productie twee prestigieuze Tony Awards in ontvangst nemen voor 'beste actrice' en 'beste vrouwelijke bijrol'.

Haar debuut op Broadway levert Joanna Murray-Smith een internationale reputatie op als toneelschrijfster. *Trouw* wordt onder meer opgevoerd in Engeland, Brazilië, Portugal, Maleisië, Mexico, Kroatië, Australië en Japan. Na het succes van dit stuk volgt nog meer toneelwerk: *Rapture* (2002), *Bombshells* (2001) en *Nightfall* (1999). Ook worden drie oudere stukken van de Australische schrijfster uitgebracht: *Redemption* (1996), *Love Child* (1993) en *Atlanta* (1990).

Naast toneelstukken schrijft Murray-Smith ook twee romans: *Truce* (1994) en *Judgement Rock* (2002). In *Judgement Rock* put zij uit haar jeugd in Australië, waar zij met haar ouders veel tijd doorbrengt in

een vissersdorp. Verder schrijft Murray-Smith voor kranten, tijdschriften, televisie en gaat in 2002 de opera *Love in the age of therapy* in première. Hiervoor schrijft zij het libretto op muziek van Paul Grabowsky.

Echtgenoten zijn behoorlijk goede minnaars.....als ze hun vrouw bedriegen.

Marilyn Monroe (1926-1962)

Joanna Murray-Smith over Trouw

Voor de Engelse première van *Trouw* bij The National Theatre in Londen, gaf Joanna Murray-Smith een interview over het stuk. Dit interview vond plaats in december 2002. Hieronder enkele fragmenten:

'Het stuk is een ontleding van het huwelijk. Wat gebeurt er als een man er vandoor gaat met een jongere vrouw – wat zijn de gevolgen voor hemzelf, voor de vrouw die hij achterlaat, de vrouw waar hij zijn echtgenote voor verlaat en voor zijn dochter. Het is één van de oudste verhalen van de wereld. Wat dit stuk misschien onderscheidt is dat het geschreven is op een manier waarop we de gebeurtenis

vanuit vier perspectieven kunnen bekijken: man, vrouw, minnares, dochter.'

'Wat niet zo vaak voorkomt is dat dit verhaal verteld wordt vanuit het perspectief van de verlaten echtgenote. Ik ben altijd ontzettend gefascineerd geweest door het idee van een vrouw die vrijwillig haar carrière opgeeft. Een vrouw die geen spijt dat ze haar eigen talenten onbenut heeft gelaten om een goede echtgenote en moeder te zijn. Ook al heeft zij hier veel voor moeten opgeven. Juist als ze de beloning voor haar offers hoopt te ontvangen, wordt zij in de steek gelaten en moet zij volledig opnieuw beginnen.'

'Sommige mensen zien *Trouw* als een feministisch

stuk omdat het voornamelijk vrouwelijke personages bevat, die gevoelsmatig erg complex in elkaar zitten. Het is echter geen feministisch stuk in de gangbare betekenis van het woord. Het publiek komt naar de voorstelling met de verwachting de man te haten, maar in feite kunnen ze dat niet. Ik denk dat dit gedeeltelijk komt doordat hij een probleem vertegenwoordigt dat voor velen van ons uitermate herkenbaar is, namelijk de keuze tussen liefde en passie. De echtgenoot stelt ons voor de vraag of historische liefde (gebaseerd op een gedeeld verleden en kinderen) meer waard is dan gepassioneerde liefde. Kan lange-termijn liefde gepassioneerd zijn? En andersom: kan passie onderdeel

zijn van een lange, liefdevolle relatie? Omdat de echtgenoot voor een herkenbaar probleem staat, kunnen wij ons met hem identificeren.' 'Eenzelfde verhaal geldt voor de minnares. We zien de ambitie van een jonge vrouw. Zij ziet in de man een literaire reus, iemand die haar mentor zou kunnen zijn. Dit geeft ons een hint dat zij vooral zijn verworvenheden als schrijver aantrekkelijk vindt, zijn belang in de literaire wereld waarin zij ook bepaalde ambities heeft. Dit trekt haar meer aan dan de emotionele band die zij met deze man zou kunnen hebben. Het is niet zo dat zij hem heel bewust exploiteert, maar ze begrijpt nog niet wat echte liefde is. Zij denkt dat liefde draait om wat het voor jou doet. Zo denkt ze ook over die man. Ze is verliefd op zijn talent. Pas op het eind van het stuk komt zij erachter dat de liefde veel veelzijdiger, twijfelachtiger en vooral waardiger is dan zij dacht.' (bron: National Theatre)

Is gewenning de dood voor hartstocht?

Is het niet zo dat we, als het erop aankomt, altijd net een tikje meer van onszelf houden?

Judith Herzberg

Judith Frieda Lina Herzberg, dochter van schrijver Abel Herzberg, wordt geboren op 4 november 1934 in Amsterdam. In 1961 debuteert zij met haar gedichten in het tijdschrift Vrij Nederland. Twee jaar later volgt haar eerste dichtbundel getiteld *Zeepost*. Hierna zouden twaalf andere bundels volgen waaronder *Beemdgras* (1968), *Strijklucht* (1971), *Botshol* (1980), *Dagrest* (1984) en *Bijvangst* (1999). De titels weerspiegelen hoe Herzberg het leven in haar gedichten beschrijft: compact en met een ogenschijnlijk triviale over het ontstaan van het gedicht *Afscheid* vertelt zij bijvoorbeeld dat er een sigarettenpeukje op straat lag dat ze wilde bewaren: 'Ik dacht als ik het nu niet opraap ligt het straks nog op straat en dan word ik er misschien bedroefd door, door het zo onpersoonlijk te laten worden'. Deze eenvoud en bescheidenheid kenmerkt zowel het werk als de persoon van Judith Herzberg. In 1997 mocht zij de P.C. Hooftprijs voor de poëzie in ontvangst

nemen. Bij die gelegenheid vertelde zij de interviewer: 'Ik voel mij nog steeds geen dichter. Ik ben nog steeds mezelf, iemand die zo nu en dan een gedicht schrijft.'

Herzberg is een gevierd dichteres als zij in de jaren zeventig het toneel ontdekt. De schijnbaar achteloze conversatietoon in haar dichtwerk trekt de aandacht van het instituut voor theateronderzoek. Zij nodigen haar uit deel te nemen aan een 'laboratorium' waarin schrijvers teksten kunnen ontwikkelen en deze direct uitproberen met acteurs en regisseurs. Dit leidt in 1972 tot haar theaterdebuut *De deur* stond open. Eén van de hoogtepunten uit het toneelwerk dat hierna nog zou volgen, is het muziektheaterstuk *Leedvermaak* (1982). Dit stuk werd volledig geschreven op basis van improvisaties van de acteurs van toneelgroep Baal, waaronder destijds Edwin de Vries. Herzberg beperkt zich niet tot eigen werk in het theater. Zij vertaalt ook een aantal klassiekers, die vervolgens door diverse grote

gezelschappen op de planken gebracht worden, waaronder: *De vrouwen van Troje* van Euripides, *Met vuur spelen* van August Strindberg *De tijd en het vertrek* van Botho Straus en drie stukken van Hendrik Ibsen: *Spoken*, *De vrouw van de zee* en *Hedda Gabler*.

Naast haar werk als dichteres en toneelschrijfster schrijft Herzberg ook voor televisie en film. Zo werkt zij veel samen met Frans Weisz voor wie zij ondermeer de scenario's schrijft voor *Rooie Sien* (1975), *Charlotte* (1981) en *Qui Vive* (2001). Het levensverhaal van de in Auschwitz omgekomen schilderes Charlotte Salomon leidt niet alleen tot eerder

Elke man wil een vrouw die een beroep doet op zijn betere kant, zijn nobele instincten en zijn hogere natuur – en een andere vrouw die deze helpt vergeten.

Helen Rowland (1875-1950)

NT het Nationale Toneel

Het Nationale Toneel is één van de grote Nederlandse toneelgezelschappen, gesubsidieerd door de stad Den Haag en het Rijk. De thuisbasis van het NT is de Koninklijke Schouwburg, waar verreweg de meeste voorstellingen gespeeld worden. Het gezelschap reist verder naar de theaters en schouwburgen in het land en speelt daar in grote en kleine zalen.

Het NT kenmerkt zich door een grote diversiteit in repertoirekeuze. Het gezelschap brengt nieuw repertoire én de grote verhalen uit de toneelgeschiedenis.

Wilt u per e-mail op de hoogte blijven van het Nationale Toneel, meldt u dan aan via onze website www.nationaaltoneel.nl. Op de site kunt u zich onder INFO aanmelden op onze digitale nieuwsbrief.

Seizoen 2004-2005

Niemandslaan (1975)

Een literaire thriller

Van Harold Pinter | Regie Antoine Uitdehaag

Première 18.09.2004 | Landelijke tournee t/m 20.11.2004

Ivanov (1887)

Tsjechov op z'n best

Van Anton Tsjechov | Regie Johan Doesburg

Première 06.11.2004 | Landelijke tournee t/m 16.01.2005

Het Eind van de Paring (2000)

Wellschmerz en Jägermeister

Van Franz Xaver Kroetz | Regie Léon van der Sanden

Première 20.11.2004 | Landelijke tournee t/m 22.12.2004

De Methode Ribadier (1892)

Virtuoze komedie over vreemdgaan

Van Georges Feydeau | Regie Frans Strijards

Première 12.02.2005 | Landelijke tournee t/m 17.04.2005

De Meiden (1947)

Een gruwelijk mooi verhaal

Van Jean Genet | Regie Franz Marijnen | Première 19.02.2005 |

Speelperiode t/m 19.03.2005 op locatie

Trouw (1995)

Scherp en aangrijpend huwelijksdrama

Van Joanna Murray-Smith | Regie Gijs de Lange

Première 05.03.2005 | Landelijke tournee t/m 25.06.2005

Elementaire Deeltjes (1998)

Een pleidooi voor de liefde

Naar Michel Houellebecq | Regie Johan Doesburg

Première 19.03.2005 | Landelijke tournee t/m 21.05.2005

Een Vriendendienst (1994)

Ayckbourn, schrijnend en hilarisch

Van Alan Ayckbourn | Regie Ivar van Urk

Première 02.04.2005 | Landelijke tournee t/m 28.05.2005